

תהילים-ליום שני

ה לזודש

פרק ל

א מזמור שיר וזנבת הבית לדוד:

ב ארומקה יהוה כי דליתני ולא שמונת איבי לי:

ה' הוא גבור מלומה

אדני עוזו וגבור

ג יהוה אלהי שועתי אליה ותפאני:

ה' הרופא

ד יהוה העלית מן שאול נפשי וזייתני (ביורדי) מירדי בור:

ה' אלי צורי אוסה בו

ה' זוקף כפופים

כל זה נלמד מדברי דוד המלך, שבא להודות לה' כל כל נפלאותיו וחסדיו עמו בכל עת

ה זמרו ליהוה וזסידיו והודו לזכר קדשו:

אלהים המלך

ו כי רגע באפו וזיים ברצונו בערב ילך בכי ולבקר רנה:

וזה ברצון אלהים

ז ואני אמרתי בשלוי כל אמוט לעולם:

הוא אלי וגואלי

ללמדך שאדם ידע ויזכור שהבורא הוא האל והגואל האמיתי

זו יהוה ברצונה העמדתה להררי עו הסתרת פניה הייתי נבהל:

מיזול לזסדך בוטוז בך

ט אליה יהוה אקרא ואל אדני אתונן:

אדני אוזל ויזיד

בא דוד לעורר את האמונה בה' יתברך שהוא יחיד בעולמו

י ביה בצע בדמי ברדתי אל שזות היודה עפר הזגיר אמתה:

וזנני ה' אלהים כי אומלל אני

יא שבע יהוה וזנני יהוה הנה עור לי:

ה' אל רזום וזנן

ועונה ומרזום

יב הפכת מספדי למוזול לי פתוחת שקי והנארני שמוזה:

כי אין לנו מלך אלא אתה אלהים

יג לבען ימרה כבוד ולא ידם יהוה אלהי לעולם אודך:

כבוד אלהים

הבו לה' כבוד ועוז

כל זה מלמד על הכבוד שיש ליתן לה' יתברך

פרק לא

א לְמַנְצוֹן מִזְמוֹר לְדָוִד:

ב בָּךְ יְהוָה זָסִיתִי אֵל אֲבוֹשָׁה לְעוֹלָם בְּצַדִּיקְתָּהּ פִּלְטָנִי:

וּאֲדַנִּי יֵגֵן

ללמדנו כך שדוד שהוא בחינת מלכות היה סומך ונשען על השם הקדוש אדניי שהוא בחינת מלכות, שיעזור לו ויגן עליו בעת צרה

ג הַטָּה אֲכִלִי אֲזִנָּה מִהֲרָה הַצִּילֵנִי הַיְיָ לִי לְצוֹר מִעוֹז לְבַיִת מִצְוֹדוֹת לְהוֹשִׁיעֵנִי:

עִמְךָ אֲנִי אֱלֹהֶיךָ

ללמדך שדוד המלך היה פונה ומתכוין לשמות הקודש הנ"ל שיעזרוהו שתתקבל תפילתו לפני ה'. ואכן ה' הקשיב לתפילתו, וזה אומר עמך אני אלהיך. בבחינת עמו אנכי בצרה.

ד כִּי סָלַעַי וּבְצוֹדֹתַי אָתָּה וּלְמַעַן שִׁמְךָ תִּנְצְוֵנִי וְתַנְהַלֵּנִי:

ה' אֱלֹהִים אֲזוּדִי

ושמות הקודש סוד המיתוק כידוע.

ה תּוֹצִיאֵנִי מִרְשֵׁת זֶן טָבַעְנוּ לִי כִּי אָתָּה מִעוֹזִי:

ה' אֲדַנִּי יוֹשִׁיעֵנִי

שביקש עזרה להנצל מיצר הרע. מכח השם הקדוש אדניי.

ו בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי כְּדִיתָהּ אוֹתִי יְהוָה אֵל אֲמֹתַי:

זֶנְנִי וְעֵנְנִי זֶסְדֵי הַבּוֹרָא

ללמדך שדוד היה פונה לרחמיו וחסדיו של הבורא שיצילהו, ולא פנה בזכות מעשיו הטובים. ואכן הבורא הציל אותו מכל אויביו הרבים, והכירו הכל כי דוד המלך צדיק וחסיד.

ז שְׁנֵאתִי הַשְּׂמֵרִים הַבְּלִי שָׂוָא וְאֲנִי אֵל יְהוָה בְּטוֹוֹתַי:

אוֹהֵב ה' כִּי בִי זֶשֶׁק וְאֶפְלָטָהוּ

נתכוין דוד מדבריו לומר בגלל הוא אוהב את ה' באמת, על כן יפלט אותו מצרותיו הרבים

זו אֲגִילָה וְאֶשְׂבְּזָה בְּזֶסְדֵךָ אֲשֶׁר רָאִיתָ אֶת עֵנְנֵי יְדֹעַת בְּצִרוֹת נְפֹשֵׁי:

אֵל עֲבָדֶיךָ פִּעְלֶךָ

נתכוין דוד בתפילתו לה', שיזכור את פועלו הטוב ויציל אותו.

ט וְלֹא הִסְרַתֵנִי בְּיַד אוֹיֵב הַעֲבֹדֶת בְּמִרְזוּב רִגְלֵי:

אֵלִי צוּרֵי אֲזוֹסָה בּוֹ

נתכוין דוד שהוא בוטח וחוסה באל יחיד ומיוחד, ומודה לו על שהציל אותו מיד אויביו.

י זֶנְנִי יְהוָה כִּי צָר לִי עֲשֵׂשָׁה בְּכַעַס עֵינֵי נְפֹשֵׁי וּבְטָנִי:

כך ה' הגדולה והגבורה

צורי גואלי

יא כי כלו בלגון זוי ושנותי באנזה כשל בעוני כוזי ועצמי עשיו:

יענך ה'

מלמד שה' שמע תפילת דוד והצילו מכל אויביו ושונאיו.

יב מכל צררי הייתי זרפה ולשכני מאד ופוזר לבמדעי ראי בזויך נדדו מבני:

וריבה ריבי ה' אלהי

ביקש דוד שה' יריב את ריבו נגד כל אויביו.

יג נשכחתי כמת מלב הייתי ככלי אבד:

ה' ובדמיך זוי

יד פי שמעתי דבת רבים מגור מסביב בהוסדם יזוד עלי לקנות נפשי וממו:

הצילני אתה ה' אלהי מלכי

טו ואני עליה בטחתי יהוה אמרתי אלהי אתה:

אל מלך נאמן

טז בקרה עתתי הצילני מיד אויבי ומרדפי:

ה' המגן

ה' בכוזק הגדול

יז האירה פניה על עבדך הושיעני בוסדה:

עוזי ומעוזי

יח יהוה אל אבושה כי קראתיה יבשו רשעים ידמו לשאול:

ה' צורי וגואלי

דוד גילה בדבריו כי הוא בוטח בה' שיעזרהו ויגאלהו מהרשעים הסובבים אותו.

יט תאלמנה שפתי שקר הדברות על צדיק עתק בגאונה וכוז:

רבים מכאובים לרשע והבוטחו בה' זוסד יסובבנו

רוצה לומר כי הוא בוטח בה', וסומך עליו שיצילהו מהרשעים.

כ מה רב טובך אשר צפנת ליראיה פעלת לזוסים כך נגד בני אדם:

ויענך ה' ביום צרה

והוא אדני יושיענו

בזה דוד המלך הביע את בטחונו הגדול בה' יתברך וביקש שיענהו בעת צרה.

כא תסתירם בסתר פניה מרכסי איש תצפנם בסכה מריב לשנות:

וכי הוא אלהים אוהב את האמת

כב ברוך יהוה כי הפליא זוסדו לי בעיר מצור:

ואלהי ישעי

ללמדך שהיה תמיד רואה רק את ישועת ה' וחסדיו עמו.

כג ואני אמרתי בזופאי נגרותי מנגד עיניך אכן שמעת קול תזונתי בשועי אליה:

וה' סלעי ומצודתי ומפלטי לי

כד אהבו את יהוה כל זוסידיו אמונים נצר יהוה ומשלים על יתר עשה נאווה:

יעלוזו הזוסידים אלהים מלך טוב ומטיב

כה זזקו ונאמיך לבבכם כל המיוזלים ליהוה:

אלהים אוזר

ללמדך שאין לבטוח אלא בה' היחיד בלבד.

פרק לב

א לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פְשַׁע כְּסוּי זִוְטָאָה:

מהאל הסלון אדונינו אלהינו

ללמדך שיש לבקש סליחה מהאל הרחמן שהוא האדון שלנו ומרבה לסלוח.

ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִזְשַׁב יְהוָה לוֹ עֵוֹן וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה:

כמים לים מכסים

הוא מוזל על עלבוננו

יסלז לכל עונם

לכן ישתדל האדם להיות דובר אמת גם בלבבו, ולא יהיה ברוחו רמיה, ה' מוחל וסולח.

ג כִּי הַזִּזְרִשְׁתִּי בְּלוֹ עֲצָמֵי בְּשֵׁאֲנֵתִי כָּל הַיּוֹם:

ה' המגן

נתכוין דוד לומר גם בהיותו מיוסר ומבוזה על ידי שונאיו, היה בוטח ה', כי ידע שהוא המגן עליו בכל עת.

ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלֵה תִּכְבְּדַ עָלַי יְדָה נְהַפְּךָ לְשִׁדֵּי בְּזוֹרְבָנֵי קִיץ סְלָה:

אל ארך אפים ומלא רחמים

וה' סלעי ומצודתי

בדברים אלה בא דוד להראות את גודל בטחונו בה' יתברך לעד.

ה זִוְטָאָתִי אֹדִיעֶנָּה וְעֹנֵי לֹא כִסִּיתִי אִמְרֹתַי אֹדְהָ עָלַי פְּשַׁעֵי לִיהוָה וְאֶתְהָ נְשִׂאתָ עֹן זִוְטָאָתִי סְלָה:

ישפוט ה' הוא אל רחום ורחמן

ו על זאת יתפלל כל זוסיד אליה לעת מצא רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו:

ובקוראי שמו ה'

ז אֶתְהָ סִתַּר לִי מִצַּר תִּנְצְרֵנִי רְנִי פִּלְטֵ תְּסוּבֵבְנֵי סְלָה:

ביום רעה ימלטהו ה'

זו אשפיקה ואורה בדרך זו תלך איעצה עליך עיני:

איש זופץ זויים

זכם בוטזו בה' הוא אלי וזוי גאלי

ללמדך הרוצה שתתקבל תפילתו יזכור את הפסוק מי האיש החפץ חיים וגוי נצור לשונך וגוי וכן ב"ה יתברך.

ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרֶדֶד אֵין הַבֵּין בְּמִתְגַּוְרָסֵן עֲדִיו לְבָלוֹם בְּלִ קָרַב אֲלֵיךָ:

בוטוֹזִים בַּה' מִכְבְּדֵי אֲכַבֵּד

י רַבִּים מִקְאוּבִים לְרַשָּׁע וְהַבוֹטִין בַּיהוָה זֹסֵד יְסוּבְּבָנוּ:

בְּרַב זֹסֵדֶךָ

זֹסֵדֵי הַבּוֹרָא

ה' גְּמֹלָה עָמִי זֹסֵד

אֲנִי ה' אֱלֹהִים

יֵא שְׂמוֹזוּ בַּיהוָה וְגִמְלוּ צְדִיקִים וְהַרְגִּינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב:

וְה' יַעֲלִיז דְרַכְכֶם

יַגְדְּלוּ לַה'

בא דוד בדבריו לחזק את הצדיקים ולהבטיחם שיצליחו בדרכם.

פרק לג

א רָנְנוּ צְדִיקִים בְּיְהוָה לְיִשְׂרָאֵל נְאֻם תְּהִלָּה:

כבני תורה ובונה

וה' אבינו

להוד ותהילה

ב הודו ליהוה בכבוד בגבול עשור וזמרו לו:

והוא ה' אלהינו

אודה ה' בכל ליבי

ג שירו לו שיר זודש היטיבו נקב בתרועה:

כי אין כוזנו אלא בפה

אזמרה לה' אלהים

ד כי ישר דבר יהוה וכל מעשהו באמונה:

ה' אלהיך

זוי לעד וקים לנצח

כי הוא אלהים הבורא והמנהיג

ה' צדיק יסוד עולם

ללמדך כי כל מה שקורה בעולם, גם אם אנחנו לא מבינים מדוע ולמה, הכל בהשגחת ה' הבורא ומנהיג עולמו.

ה אהב צדיקה ומשפט זסד יהוה בלאה הארץ:

יודו לה' זסדו

והטיבה ה' לטובים

כל זה בא ללמדנו על החסדים שה' עושה בעולמו.

ו בדבר יהוה שמים נעשו וברוז פיו כל צבאם:

ה' אוזר הכוז העליון מעמיד עולם

ללמדך כי ה' הוא הכח היחיד בעולמו, ובדברו נעשו שמים וארץ.

ז כנס כנד מי הים נתן באצרות תהומות:

ויכסו מים צריהם

נתכוין למה שעשה ה' בזמן שעברו את יום סוף, ואת המצרים הטביע בים.

זו יראו מיהוה כל הארץ מבעוד יגורו כל ישיבי תבל:

רבון עולם ועלמיה
 אלהים הגדול והקדוש
 והלא הוא אזור ויזויד ויאמרו בגוים ה' מלך
 אזור אלהינו יאמרו בגוים ה' מלך
 אלהים ומלוך על העולם כולו בכבודך

כל הרמזים הללו באים לבטא את כבודו של ה' יתברך שהוא יחיד בעולמו, ובמהרה יבוא הזמן שכל העולם יכירו בכבודו האמיתי.

ט כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צָוָה וַיַּעֲבֹד:

ה' אל זוי וקים
 יסוד העולם

י יהוה הפיר עצת גוים הנאי מוֹשְׁבֹת עַמִּים:

ה' ילזום לכם
 הכוז העליון

לומר שה' הוא הכח העליון והוא ילחם עבור בני ישראל.

יא עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲבֹד מוֹשְׁבֹת לְבוֹ לְדָר וְדָר:
 ורק הוא ה' ימלוך עלינו
 אלהים תלמדנו
 יב אֲשֶׁר־י הַגּוֹי אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהָיו הָעַם בָּזָר לְנִזְוֹלָה לֹא:
 כי אז יכבדהו
 כיירו וידעו כל הגוים ה'

לומר כי ישראל בלבד יודעים את כבוד ה' ומכבדים אותו. ורק לעתיד לבוא גם הגוים יגעו כבוד ה'.

יג מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה רְאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם:

ה' התבונן
 כי אלהים אל זוי בקרבן

ללמדך שאדם צריך להבין את השגחת ה' על העולם, וכי הוא נמצא בקרב בני אדם ומשגיח עליהם תמיד.

יד מִמֶּכֶתֶד שִׁבְתָּו הַשָּׁמַיִם אֶל כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ:
 כי הוא הבורא הוא המנהיג
 טו הַיַּעַר זִזְדָּ לְכָם הַמִּבֵּן אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם:
 אדני אלהי
 וה' אלהים לברי לבב

טו אין המלכה נושע ברב זייל גבור לא ינצל ברב כוז:
ואזור ה' אלהים
ועל כן נקוה לך ה'
אדני גבורה בימינך

מכל זה נבין ונשכיל כיצד מנהיג ה' את העולם על ידי שמותיו הקדושים, ובה נכיר גדולתו וגבורתו בעולם.

יו שקר הסוס לתשועה וברב זיילו לא ימלט:

ובכוז ה' יעזרם

יוז הגה עין יהוה אל יראיו למיוזלים לזסדו:

הוא לבדו אלהינו

ללמדך כאשר יתבונן האדם בהשגחת ה' על העולם, יבין וישכיל כי ה' לבדו הוא מנהיג את העולם, ישתבח שמו לעד.

יט להציל ממנות נפשם ולזויותם ברעב:

ה' אלהינו

הזסד האלהי

וגואלנו ה'

יתבונן האדם בחסדיו הגדולים של ה' ויודה וישבח אותו תמיד.

כ נפשנו זכתה ליהוה עזרנו ומגננו הוא:

ה' כל עוזי

ואל ה' אלהיכם

ה' מגן לך

כא כי בו ישמוז לבנו כי בשם קדשו בטונו:

אמונה באל אזור ויזיד

בטוז אל ה' בכל לבך

ללמדנו שהרוצה לזכות למעלת השמחה באמת, ישתדל להאמין באל אחד ויחיד, ויבטח בו ויראה ישועות.

כב יהי זסדה יהוה עלינו פאשר יזלנו לך:

זסד אלהים

כל זה בא ללמד על חסדי ה' שעושה בעולמו.

פרק לד

א לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אָבִימֶלֶךְ וַיִּגְרְשֵׁהוּ וַיֵּלֶךְ:

ה' מושיעך

ב אֲבָרְכָה אֶת יְהוָה בְּכָל עֵת תְּמִיד תִּהְיֶה לִּי בְּפִי:

עַל כֵּן גִּידָה לְשִׁמּוֹ וְנִהְלַח בְּפִינוּ

הוֹדוּ לַה' זוֹסְדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם

ג בַּיהוָה תִּתְהַלַּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וַיִּשְׁמְזוּ:

ושמוזנו ה' אלהינו

ללמדך לאחר שדוד זכה למידת הענוה באמת כמו שאמר ואנכי תולעת ולא איש, אמר יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וַיִּשְׁמְחוּ."

ד גִּדְּלוּ לַיהוָה אֶתִּי וְגִרּוּבִימָה שְׁמוֹ יִזְדָּדוּ:

ויברכך ה' אלהיך

יהי ה' בעֲזָרְךָ

ה דַּרְשֵׁתִּי אֶת יְהוָה וְעֲנֵנִי וּמְכַל בְּגִדּוֹתַי הַצִּילֵנִי:

כי אב ה'

כי בא גואל

ואדני אלהיך יריב עמו

ו הַבִּיטוּ אֵלָיו וְנִהְרוּ וּפְנִיָהֶם אֵל יִזְכְּרוּ:

והבוטזים בו

ולכבוד ה'

דוד המלך התכוין בזה שהבוטח בה' לכבודו באמת, יזכה להארת ה' וישועה שלימה.

ז אֵלֶּה עֲנֵי קָרָא וַיהוָה שָׁמַע וּמְכַל צְרוּתִי הוֹשִׁיעֵנוּ:

זוי ה' וברוך צורי

זו זִנְתָה מִלְּאָה יְהוָה סָבִיב לִירְאָיו וַיִּזְכְּלֵם:

אלהים זוי וגואלי

בזה דוד גילה כמה ה' הציל אותו מכל צרותיו.

ט טַעְמוֹ וַרְאוּ כִּי טוֹב יְהוָה אֲשֶׁרֵי הַגָּבֵר יִזְכֶּה בוּ:

אנכי ה' מגן לך

הוא יבורך

וה' לא ימנע טוב

י יראו את יהוה קדשיו כי אין מווסור ליראיו:

וכי ה' עם

אלהים הוא מטיב הוא ייטיב

יא כפירים רשו ורעבו ודרשו יהוה לא יזסרו כל טוב:

ה' אלהים המלך הטוב והמטיב

יב לכו בנים שמעו לי יראת יהוה אלמדכם:

לעזרה ויראה

יראי ה' יזוולו כבוד

ויהי זעם ה' עלינו

יג מי האיש הזופץ זזים אהב ימים לראות טוב:

אדם הגון

ואל ה' אלהיו

הוא האדם הבוטח בך

ומכבדי אכבד

כל הדברים הללו ללמדנו הרוצה להיות אדם הגון יבטח בה' ויעשה מצות ה' ויזכה לכבוד גדול.

יד זצר לשונך מרע ושפתיה מדבר מרבה:

בוזופץ ה'

כי היה ה' עמך

לומר על ידי שישמור לשונו מהרע, יהיה ה' עמו.

טו סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו:

ה' יצליח דרכך

טז עיני יהוה אל צדיקים ואוזניו אל שועתם:

אלהים ובצל כנפיק יזסו

ה' יושיענו

יז פני יהוה בעשי רע להכרית מארץ זכרם:

אדני פסק דין

ה' אלהינו מלך העולם

יז צעקו ויהוה שמע ומכל צרותם הצילם:

וקויר לא יבושו

ונעם אדני אלהינו עלינו

יט' קרוב יהוה לְשִׁבְרֵי לֵב וְאֵת דְּכָאֵי רוּחַ יוֹשִׁיעַ:

אלהינו מרזום

יהי ה' בעזרכם

ה' בקרבכם

כ רבות רעות צדיק ומכּלם יצילנו יהוה:

לא יכלמו לצוז כל הזוסים בך

והוא עזרנו ומגילנו

כא עומר כּל עצמותיו אות מנהגה לא נשברה:

ה' לאנשי סגולה

ה' אלהים קרוב אליכם

ללמדך שה' קרוב לעם ישראל אנשי סגולתו, המקיימים מצותיו, ושומר אותם מכל רע.

כב תמותת רשע רעה וּשְׁנָאֵי צְדִיק וְאֲשָׁמוּ:

משפטי ה' אמת

כג פודה יהוה נפש עבדיו ולא אשמו כל הזוסים בו:

אלהים אדני אלהינו

ואלהים עוזך וכבודך

אדני הוא הדיין והוא העד